

Изслушване на кандидатите за председател на Сметната палата
20/07/2023

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ДЕВЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия по бюджет и финанси

ПРОТОКОЛ № 10

На 20 юли 2023 г. се проведе заседание на Комисията по бюджет и финанси.
Заседанието се проведе при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Изслушване на кандидатите за председател на Сметната палата.
2. Второ гласуване на Законопроект за бюджета на Държавното обществено осигуряване.
3. Разни.

Списъкът на присъствалите народни представители – членове на Комисията по бюджет и финанси, и списъкът на гостите се прилагат към протокола.
Заседанието на Комисията бе открито в 14,35 ч. и ръководено от госпожа Теменужка Петкова.

* * *

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Уважаеми колеги, добър ден! Имаме кворум. Да кажем и добре дошли и на господин Димитър Главчев, на госпожа Нина Стоименова – кандидати за председател на Сметната палата на Република България, които днес ще изслушаме.

Уважаеми колеги, предлагам Ви дневен ред:

1. Изслушване на кандидатите за председател на Сметната палата.
2. Второ гласуване на Законопроект за бюджета на Държавното обществено осигуряване, № 49-302-01-43/05.07.2023 г.
3. Разни.

Имате ли други предложения по дневния ред? Няма.

Моля, който е съгласен, да гласува.

За – 15, против и въздържали се – няма.

Дневният ред е приет.

Пристъпваме към точка първа от дневния ред:

ИЗЛУШВАНЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СМЕТНАТА ПАЛАТА.

Колеги, изслушването на кандидатите за председател на Сметната палата ще се проведе при условието и по реда на Процедурните правила за условия и реда за предлагане на кандидати за председател на Сметната палата, представяне и публично оповестяване на документите и изслушване на кандидатите в Комисията по бюджет и финанси, както и процедурата за избор от Народното събрание.

Преди да започнем с процедурата по изслушване, искам да поздравим господин Петър Чобанов с рождения му ден. Да му пожелаем преди всичко много здраве, много успехи, в които аз лично не се съмнявам.

След хубавия повод да продължим нататък.

Изслушването на кандидатите, както вече споменах, ще бъде по раздел IV от тези

правила. Аз ще прочета, така предвижда процедурата, ще изчета накратко етапите, през които ще премине днешното изслушване, като преди изслушването от членовете на Бюджетна комисия е направен преглед по отношение на документите на всеки един от кандидатите. Вие знаете, че те се намират на тематичния сайт на Народното събрание, всеки от Вас може и се е запознал с тези документи. От проверката се установява, че и двамата кандидати отговарят на изискванията за заемане на длъжността, но преди това ще подложат все пак на гласуване това двамата кандидати да бъдат допуснати до изслушване.

Моля, който е „за“ това двамата кандидати да бъдат допуснати за изслушване, да гласува.

За – 15, против и въздържаха се – няма.

Колегите са допуснати до изслушване.

1. Изслушването се провежда в открито заседание на Комисията по бюджет и финанси, което се излъчва в реално време в интернет чрез интернет страницата на Народното събрание.
2. Кандидатите се представят по азбучен ред на собствените им имена от вносителите на предложенията – до две минути на кандидат. Представянето включва и данни за специфичната подготовка, мотивацията, публичната репутация и обществената подкрепа за кандидата.
3. Всеки кандидат представя концепция за дейността на Сметната палата – до 20 минути на кандидат.
4. Комисията по бюджет и финанси провежда разисквания по направените предложения. Народните представители поставят поотделно своите въпроси към кандидатите за председател по азбучен ред на собствените им имена – до две минути на народен представител за кандидат. След изчерпване на зададените въпроси към съответния кандидат от всички народни представители кандидатът отговаря – до 10 минути.
5. Ръководещият заседанието на Комисията по бюджет и финанси представя в резюме становищата и въпросите на лицата по чл. 90, ал. 4 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, на които не е получен отговор – до две минути всяко.
6. Отговор на кандидата по представените становища и поставените въпроси – до 10 минути.
7. Комисията на основание чл. 90, ал. 5, изречение второ от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание изготвя доклад от изслушването на кандидатите. Към доклада се прилага проект на решение за избор на всеки кандидат за председател на Сметната палата.
8. От изслушването се изготвя пълен стенографски протокол, който се публикува на специализирания тематичен сайт на интернет страницата на Народното събрание.
9. Отказът на кандидат от участие в изслушването или неговото оттегляне от вносителя не спира процедурата по отношение на другите кандидати.

Това са условията и редът, по който ще протече днешното изслушване.

Сега предлагам да пристъпим към представяне на кандидатите.

Госпожо Атанасова, заповядайте да представите кандидата на парламентарната група на ГЕРБ-СДС.

ДЕСИСЛАВА АТАНАСОВА: Благодаря Ви, уважаема госпожо Председател.

Уважаеми кандидати за председател на Сметната палата, започвам с поздравление към господин Чобанов. От мое име му желая всичко добро.

Представям, уважаеми колеги, от парламентарната група на ГЕРБ-СДС кандидатурата на господин Димитър Борисов Главчев за председател на Сметната палата.

Господин Главчев е роден в град София. Магистър е по международни икономически отношения и по счетоводна отчетност от Университета за национално и световно стопанство. Дипломиран експерт-счетоводител, регистриран одитор в Института на дипломираните експерти счетоводители.

Средното си образование господин Главчев е завършил в 35-то СОУ в град София.

Говори руски и английски. Притежава над

30 години професионален стаж в областта на одита, финансовия контрол и счетоводството. Повече от 20 от тях са в областта на независимия одит, включително ангажименти за договорени процедури на проекти, финансирани от Европейския съюз. Господин Главчев е народен представител и член на Комисията по бюджет и финанси в Четиридесет и първото, Четиридесет и второто, Четиридесет и третото, Четиридесет и четвъртото, Четиридесет и петото и Четиридесет и шестото народно събрание на Република България. Заместник-председател на Комисията по бюджет и финанси и председател на Постоянно действащата подкомисия по отчетност на публичния сектор в Четиридесет и първото Народно събрание на Република България.

Той е един от инициаторите и участниците при изготвянето на Закон за Сметната палата, приет през 2010 година, който е в основата и на сега действащия закон. Негова е и идеята за създаването на Консултативен съвет към Сметната палата, който да осигурява външен прочит на дейността ѝ без да нарушава нейната независимост. В сега действащия закон тази идея е задълбочена чрез участието на двама членове на Палатата, предложени от Института на вътрешните одитори и Института на дипломираните експерт-счетоводители.

Господин Димитър Главчев е председател на Четиридесет и четвъртото Народно събрание на Република България в периода 19 април 2017 до 17 ноември 2017 година. Заместник-председател на Четиридесет и третото Народно събрание на Република България. Председател на Комисията за наблюдение на дейността на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране в Четиридесет и първото Народно събрание и ръководител на парламентарни делегации.

С оглед гореизложеното и с оглед на това, че към тази кандидатура сме приложили всички изискуеми документи, които доказват по безспорен начин необходимото образование, професионален опит и публична репутация да заеме длъжността председател на Сметната палата, нашата парламентарна група единодушно номинира господин Димитър Борисов Главчев за тази длъжност и аз се надявам, че и Комисията по бюджет и финанси и пленарната зала ще гласува в негова подкрепа, когато тази точка бъде поставена на разглеждане в седмичната програма на Народното събрание. Желая, разбира се, успех и на другия кандидат Надявам се, че следващият председател на Сметната палата ще отстоява нейната независимост и професионализъм. На добър час!

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Благодаря, уважаема госпожо Атанасова.

Сега ще помоля колегите от ВЪЗРАЖДАНЕ да представят кандидатурата на госпожа Нина Стоименова.

Заповядайте.

ДЕЯН НИКОЛОВ: Благодаря, госпожо Председател.

Дами и господа народни представители, кандидати и гости! За парламентарната група на ВЪЗРАЖДАНЕ наистина е чест да имаме възможността да издигнем кандидатурата на госпожа Нина Стоименова, която е изключително експертна. Ние заставаме зад нашия принцип, когато се отнася до регулаторите в държавата и такива ключови позиции да издигаме хора, които са доказани експерти и професионалисти в своята сфера, и не толкова политически фигури.

По отношение на опита в сферата на госпожа Стоянова тя има над 25 години опит в сферата на одита, административното и финансово право, финансите и финансовия контрол, като отговаря на изискванията за заеманата длъжност управител на Сметната палата. Има придобита квалификационна степен „Магистър“ и необходимия наличен професионален опит в областта на одита, административното и финансово право, финансовия контрол, финансите и счетоводството не по-малко от 15 години. Висшето си образование е завършила, както казах, със степен „Магистър“ в Университета за национално и световно стопанство в София с придобита специалност „Маркетинг и мениджмънт“, както и професионална квалификация по счетоводство, финанси и контрол към Института за следдипломна квалификация към същия

университет.

През последните 12 години е била и лектор в редица институции и университети, агенции, като ще спомена някои от по-разпознаваемите, които са Софийският университет „Свети Климент Охридски“, Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“, към Института по публична администрация към Министерския съвет и към Агенцията за икономическо развитие във Варна.

По отношение на професионалния опит госпожа Стоименова започва пътя си през 1997 г. като младши експерт в Селскостопанската Академия, а от 1999 до 2004 г. преминава през позициите на старши счетоводител и главен експерт към дирекция „Финансово-стопански дейности и маркетинг“. От 2005 г. е главен експерт към Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, а от 2007 г. става главен експерт към дирекция Национален фонд към Министерство на финансите.

През 2021 г. става и заместник-главен директор на главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“, след което и заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството. На практика участва във финансовото управление и контрол на средствата по европейските програми, включително свързани с координация, контрол и одит на инвестиции и реформи по Националния план за възстановяване и устойчивост от 2022 г. досега.

В допълнение член е на Института на вътрешните одитори в България, а от 2013 г. до 2019 г. на работната група към Министерския съвет за борба с нередности и измами при усвояване на Европейски средства.

Както виждате, въз основа на гореизложеното госпожа Стоименова има изключително богат опит по отношение на контрола на не просто вътре в страната финансови операции и институции, а наистина и на средствата, които идват от Европа към България, което ние считаме, че също е едно прекрасно допълнение към нейната кандидатура.

За да не отнемам много време на Комисията, пожелаваме успех на госпожа Стоименова и наистина от групата на ВЪЗРАЖДАНЕ вярваме, че тя е една наистина много достойна кандидатура и би се справила отлично с позицията на председателстващ Сметната палата. Благодаря Ви.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Благодаря Ви. И да пожелаем успех и на двамата кандидати.

Сега продължаваме нататък така, както предвиждат процедурните правила. Ще дам думата на господин Димитър Главчев да представи своята концепция за развитието на Сметната палата в рамките на до 20 минути.

Заповядайте, господин Главчев.

ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ: Уважаеми господа и дама

заместник-председател на Комисията по бюджет и финанси и уважаеми членове, уважаема госпожо Стоименова, уважаеми гости! Първо Ви благодаря за възможността, нищо, че е по процедура, но да вмъкнете това мое изслушване точно преди да почнете да разглеждате бюджетите, тъй като аз имам така доста сериозна представа каква работа Ви предстои, та още един път благодаря Ви за възможността.

Моята концепция, която имах възможността и на друго място да представя при една среща, е стриктно да се придържахме към рамките на закона. Виждането ми е такова. Когато някой кандидатства за някаква позиция, той трябва да е запознат каква е нормативната уредба в тази област и да се съобразява с нея. Ако в процеса на работа се появят идеи за подобряване, те при всички случаи трябва да бъдат консултирани и с народните представители, тъй като знаете, че основната задача на Сметната палата освен да представя надеждни и достоверни отчети, освен това да осигурява законосъобразно, ефективно, ефикасно, икономично използване на публичните средства, то е и да се отчита пред Народното събрание. Тоест очевидно е, че независимостта на Сметната палата е безспорна – това е основен фундаментален принцип, само че Сметната палата трябва да отчита и да дава информация и на Народното събрание. Такава е просто идеята на органа и това е абсолютно

съвместимо с международните стандарти, на върховните одитни институции, а българската правна рамка в случая е почти изцяло огледално приложена, обратното, принципите на международните върховни институции – INTOSAI в случая, са приложения почти огледално в закона.

Благодаря и на госпожа Атанасова, която направи представяне пред Вас. Вие разбрахте, че аз съм участвал в Закона за Сметната палата 2010 г. Основното авторство по този закон беше на професор Валери Димитров и тогавашните двама заместник-председатели Валери Апостолов и Цветан Цветков. Там те приеха моята идея за Консултативен съвет, на която аз продължавам да държа, но това не е толкова важно. Важно е наистина дали законодателят одобрява тази идея, тъй като Консултативният съвет тогава беше изнесен малко от трима трима души бяха ръководството – председател и заместник-председателите, а Консултативният съвет следеше работата от страни и имаше възможност за корекции. Целият Консултативен съвет беше от представители на професионалните организации, от неправителствените организации и то от специалисти такива, които имаха възможност да оказват въздействие върху Сметната палата, но в никакъв случай да не прекрачват границата на независимостта. Това беше един начин да се подобрява качеството на работата на Сметната палата.

Така или иначе сега в сегашния закон има двама членове на представители на професионална организация, а именно единият от ИДЕС, а другият от Института на вътрешните одитори, които също имат тази възможност и са с по-висок статут дори от Консултативния съвет, който беше в предишния закон. Но аз имам идеята да се възстанови под някаква форма, ако, разбира се, ми гласувате доверие и имам тази възможност, да се възстанови под някаква форма работата на такъв обществен ли, консултативен ли – както искаме може да го наречем – съвет, който да разглежда качеството на работа на одиторите в Сметната палата, без да ги замести. Значи, всичко, което ви казвам е, че не трябва в никакъв случай да има намеса във функциите и в организацията и работата на Сметната палата, само че външното мнение според мен може да бъде само плюс, за да може да се подобрява това качество, което също е един от принципите, които са в международните стандарти за върховните одитни институции на „in to eyes“ и международните одиторски стандарти на Международния съюз на счетоводителите. Така че професионалисти, които да се произнасят по качеството, мисля, че само биха могли да бъдат от полза.

Също така имам идея, тъй като вече на няколко пъти казах, че независимостта е основен принцип, имам идея да привлека и бивши председатели на Сметната палата, стига да имат, разбира се, желание да участват в работата на този обществен съвет. Някои от Вас може би си спомнят, други може би не са чували, но когато бях за известен период от време председател на Народното събрание бях инициатор да се създаде Консултативен съвет по законодателство изключително от средите на уважавани топ юристи бих казал от университетите в България, които да допринасят за работата на законодателната дейност. Аз продължавам да съм убеден привърженик на такъв орган. Не знам защо след това той така или иначе и не заработи. Но това наистина е друга тема. Така че основните ми насоки са в работата на Обществения съвет – казах, при безпрекословно спазване на рамката, която е описана за работа на Сметната палата, която започваме още с чл. 91 на Конституцията. Още там е записано какво е Сметната палата. След това минаваме през Закона за Сметната палата, който урежда работата, организацията, структурата, функционирането на Сметната палата, качеството на различните видове одити. Различните специфични части от дейността на Сметната палата са уредени и в Изборния кодекс, ако щете, в Закона за политическите партии. Впрочем една такава страна от работата на Сметната палата наскоро стана много актуална. Лично моето мнение е, че там нещата са уредени, тоест въпросът е да се прилагат. Има някои неща, които могат да се пипнат, примерно в Раздела „Други разходи“ на политическите партии при използването на субсидиите. Но това пак е въпрос на законодателна воля и политическа такава.

За Обществения съвет казах. В Обществения съвет задължително трябва да

присъстват и да има граждански характер, тъй като това ще повиши доверието в работата на Сметната палата. Винаги публичността и прозрачността на работата на Сметната палата, пък и мисля си и на всеки един орган води към повишаване на доверието в обществото – имам предвид, доверието на гражданите, а освен че трябва да работи в интерес на гражданите, това също е фундаментален принцип на върховните одитни институции, че трябва да работи за повишаване на качеството на живот на гражданите. Начинът, по който се осъществява контрола върху публичните средства, спомага за репутацията на върховните одитни институции и участието на граждански организации, които под някаква форма да осъществяват контрол върху работата на Сметната палата, лично според мен би довело до повишаване на доверието, а репутацията е нещо много съществено.

Другото може би е връзката между властите, контрола и управлението, така най-общо да кажа, че е очевидно, че само който притежава власт може да упражнява контрол. Ако се върнем в Конституцията, знаем откъде произтича властта – цялата власт произтича от народа и се упражнява от народа. Контролираните средства от Сметната палата са публични средства. Те са именно средства на гражданите. Много е важно те да са убедени, че тези средства отиват по предназначение и се използват по предназначение – както казах, че се управляват законосъобразно, ефективно, ефикасно и икономично.

Общо взето това е. Благодаря Ви още един път.

В очакване съм на Вашите въпроси.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: И аз Ви благодаря, уважаеми господин Главчев, за изчерпателната информация, която ни предоставихте.

Сега давам думата на госпожа Нина Стоименова, за да представи своята концепция в рамките на 20 минути.

НИНА СТОИМЕНОВА: Благодаря Ви, госпожо Председателстваща! Благодаря на всички дами и господа депутати за дадената ми възможност да се явя пред Вас и да изразя чисто експертното си мнение по отношение на вижданията ми за това каква следва да бъде стратегията на Сметната палата за периода 2023 – 2030 г. в рамките на 7-годишния мандат, ако ми бъде дадена възможността да бъда председателстваща най-върховния одитен орган.

Първото, което искам да кажа, е, че Палатата при всички случаи трябва да остане независима, независимо от това какво е управляващото мнозинство и кои са партиите, които в случая избират или предлагат съответно кандидати.

Основната функция на този контролен орган – най-върховен за страната ни, а и равнопоставен такъв на всички останали европейски одитни органи, е неговата и цялостна независимост.

Подкрепям всичко, което каза тук господин Главчев в рамките на голямата стратегия, на високите цели, на закона и на неговата уредба, както и по отношение на използването и продължението на използването на международните одиторски стандарти, които за страната ни са въведени още от 2001 г. като такава и мисля, че тази линия следва да продължава, а и нямаме друг избор, предвид факта, че от една страна, страната ни е член на Европейския съюз и е длъжна да спазва директивите, а от друга страна, страната ни пък управлява европейски финансов ресурс, който би следвало да се подчинява и на заложената стратегия на Европейската сметна палата, която е за периода 2021 – 2025 г.

В тази връзка обаче влизам директно в моята стратегия наистина като експерт, защото аз не съм участвала в разработването на този закон, но имам достатъчно методология, контрол, одит и участие в другата законодателна рамка по отношение на управлението на европейските средства на България от 2007 г. до настоящия момент. Първият основен мой приоритет ще бъде стабилизирането на обстановката вътре, във върховния одитен орган. Защото не можем да говорим за високи цели преди да се стабилизира ситуацията вътре, да се придобие съответната увереност на работещите на всички нива – от експерти до ръководните директори, че няма да бъдат масово подменени. Това ще бъде и моята основна цел, защото доверието на екипа,

изграждането отдолу-нагоре на това доверие и отгоре-надолу за даването на приоритетите, са основата за независимостта на този одитен орган и неговото върховенство на Република България. Съответно върховенството по отношение на проверка на публичните ресурси и публичните финанси като такива.

Доброто състояние и вътрешният комфорт отдолу-нагоре и отгоре-надолу ще даде възможности да се постигне отново доброто име на Сметната палата сред общество и доверието ни към този орган. Защото в крайна сметка ние трябва да предизвикаме гражданите да бъдат партньори на Сметната палата, да работят заедно с нея, за да може наистина това, което се разходва като публичен ресурс, независимо дали от националния бюджет, от европейския такъв или от други донорски програми, той да бъде ясен, прозрачен, независимо разходван и съответно да бъде публичен и достъпен за обществото с докладите, които Сметната палата всъщност публикува на своята страница.

По отношение на укрепването на организационното управление и утвърждаването на институцията като най-висшия орган за външен контрол бих предложила преди всичко, ако бъде избрана за председател на Сметната палата, да бъде прегледана Дългосрочната стратегия, която е действаща в момента от настоящото ръководство. Защото във връзка с последните промени е възможно да имаме съответно и забавяне на различни одитни ангажименти. В момента тече и Годишната програма на Сметната палата за период 2022 – 2024 г., като за 2023 г. има значително заложи одити с изтичащ срок към 31 декември 2023 г.

Важно е да се прегледа докъде са стигнали тези одити, има ли забавяне, кои са най-важните теми за обществото ни като такива и съответно новото ръководство да стъпи на една актуализирана работна стратегия. В никакъв случай не съм привърженик на това всичко старо да бъде зачертано и всичко ново е мое и най-вярно, защото в крайна сметка би следвало да има последователност както в приоритетите на досегашното ръководство, така и на новото ръководство, което ще бъде избрано, независимо кое е то. Защото ако редът в една такава най-висша одитна институция бъде по някакъв начин смутен, това означава, че би могло да се доведе до сътресения години напред, които няма как да заличим след това.

По отношение на контролните функции бих предложила активизиране на тези контролни функции като се направи ясен анализ на това кой, какво, кога, как следва да извърши, да се направи съответно анализ на комуникацията и екипността вътре, в самата организация. Защото пак казвам една организация е печеливша и успешна само тогава, когато екипът ѝ е спокоен и работи за постигането на общите цели. Също така е изключително важно отново да се установи диалог с гражданите, за да може да се очертаят техните очаквания и нужди и съответно проверките, тоест одитите да бъдат така насочени за следващите години, че да задоволят потребностите и съответно доверието на общество.

Втората ми генерална точка по отношение на стратегията, това е преглед на прилаганите към момента одитни механизми и идентифициране на нови възможности за подобряване отчетността, прозрачността и устойчивостта на резултатите от извършените одити. Както вече казах, ако бъде избрана, одитната институция ще продължи да се основава на международните одиторски стандарти, защото стандартите са утвърдени като такива. Те са образец, който е напълно достатъчен за представяне на цялостната рамка, картина и проверките на одитите и съответно представянето им и публичност пред обществото.

Другото, което е основен важен момент за 2023 г. – прегледах Годишната рамка за 2022 – 2024 г., и има един значителен одит, който е от 1 декември 2022 г. с продължителност до 31 декември 2023 г. Това е по отношение на мерките за предотвратяване и противодействие на корупцията при управлението и използването на европейски средства. Според мен този одит ще бъде и първата проверка за новото ръководство на Сметната палата, защото в крайна сметка отразява резултатите от проверките на одиторите по отношение на това как са разходвани средствата във всички оперативни програми, за всички управляващи органи, включително хващайки

Фонд „Миграция, убежище, граници“ и всички останали финансови инструменти, които тази финансова рамка за 2021 – 2027 г. от Европейската комисия са сложени под един общ регламент на Европейския съюз.

Изключително важно е да се направи преценка по отношение на използването на технологиите при извършването на одитите, защото качеството на одитните доклади зависят преди всичко и от степента на квалификацията на одиторите, които извършват тези одити. Така че не може и националната Сметна палата на България да остане извън тази тенденция и извън търсенето непрекъснато на нови възможности в технологиите за извършването на анализите по отношение на годишните финансови отчети, тоест одитите на изпълнението и така нататък.

Третата основна точка е предоставяне на категоричната одитна увереност в контекста на бързо изменящата се среда.

Уважаеми дами и господа народни представители, не знам доколко от Вас са запознати, но новата финансова рамка на Европейския съюз 2021 – 2027 г. залага една нова тенденция и тя вече е по-скоро проверка на постигнатите резултати като цели и етапи, отколкото проверка на самото финансово разходване на средствата. В тази връзка и нашият Национален план за възстановяване и устойчивост върви в този аспект, което означава, че и одиторите на Сметната палата следва да бъдат запознати и обучени към проверка на резултати, етапи и цели, не толкова само на финансовото разходване на средствата.

Това означава, че новото ръководство на Сметната палата за следващите седем години, 2023 – 2030 г., ще бъде изправено и пред редица предизвикателства, като одитиране на сфери, като изразходваните средства по отношение на кръговата икономика, зеленият преход, зелената сделка, цифровизацията, киберсигурността, всичко това са едни коренно различни неща от познатите ни досега в период 2007 – 2013 г.; 2014 – 2020 г., когато ние в крайна сметка проверявахме фактури и разходооправдателни документи. Оттук насетне одиторите на Сметната палата ще трябва да имат много по-добра подготовка, дори от управляващите органи, за да могат да заверят в крайна сметка одиторските доклади със съответната сигурност.

Другото, което е последно и с което ще завърша, това е по отношение екипите на Сметната палата. Бих искала да кажа, че аз като експерт и в качеството ми и на заместник главен и главен директор на Главна дирекция „Региони в растеж“, където са 147 души, на пряко подчинение са ми били, първото и основното ми правило е екипът ми да бъде спокоен. Това означава, че за мен изключително ще бъдат, ако бъде определена за председател на Сметната палата, изключително важно е подготовката, квалификацията на състава на Сметната палата от одиторите през директори, включително и на заместник-председателите. И другото, това са възнагражденията. Публична тайна е, че възнагражденията на колегите в Сметната палата не са на необходимото ниво. Това означава, че в крайна сметка самата институция не е атрактивна като такава към настоящия момент за млади кадри.

Като лектор на Института за публична администрация съм имала в рамките на последната година и половина над 18 одитори от Сметната палата. Разговаряла съм с тях, трудът, който полагат, наистина е огромен. Отговорността като такава, която носят, е върховна. Също така би следвало да получават и необходимите възнаграждения. В качеството ми на председател на Сметната палата, ако бъде избрана за такава, при всички случаи ще се боря за това екипът да получи достойно адекватно възнаграждение, да бъде съответно атрактивна и самата Сметна палата като институция. Защото ако Вие и Народното събрание ми гласува доверие, обещавам след седем години да бъдете, така да се каже, доволни от Вашия избор и да имаме една действаща независима прозрачна одитна дейност и съответно институция с респект и уважение от всички останали.

И едно предложение последно бих имала, предвид факта, че наистина липсват кадри. Знаете много добре във всяка една сфера липсват високо подготвени кадри, младите ни хора изтичат навън. Бих предложила и бих търсила начин да се намери възможност в някое от висшите училища да се създаде, макар и паралелка до 10 човека, която в

крайна сметка да има специализиран курс на обучение, което да води и в крайна сметка да предостави възможност да се обучават млади хора, които искат да работят конкретно за Сметната палата. Възнагражденията да бъдат такива, че в крайна сметка да дават възможност на конкуренцията и всеки един от младите хора да иска да участва, да бъде част от тази паралелка и в крайна сметка да влезе подготвен в един такъв екип. Но за това нещо трябва волята както на Народното събрание, независимо от неговия състав и кой участва в него в рамките на следващите седем години, така и на всички останали институции. Благодаря Ви за вниманието.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Аз също Ви благодаря, уважаема госпожо Стоименова, за изчерпателната концепция. Благодаря Ви.

Колеги, сега пристъпваме към следващия етап от процедурата и тя е свързана с възможността всеки един от нас, народните представители, да представи своя въпрос – до 2 минути, към съответния кандидат. Впоследствие кандидатите за председател на Сметната палата имат възможност да отговорят на тези въпроси в рамките на девет минути.

Колеги, заповядайте – откривам разискванията.

Въпроси имате ли към кандидатите?

Господин Димитров, заповядайте.

МАРТИН ДИМИТРОВ: Виждам, че няма голямо желание за задаване на въпрос, ще задам първият.

Добър ден на дамата кандидат и на всички колеги!

Последните двама председатели на Сметната палата, имам предвид Валери Димитров и Цветан Цветков, заложили едни добри стандарти на работа на тази институция и аз се надявам който и от Вас да бъде избран тези добри стандарти на независимост и на професионализъм да бъдат продължени.

В последния период бяха направени много сериозни одити от страна на Сметната палата. Имам предвид ДКК, „Монтажи“, „Автомагистрали“, тоест Сметната палата се превърна в институция, която открива неефективни разходи, показва ги и дава възможност да се коригират, да се вземат мерки, включително лицата, които са нарушили закона, да понесат отговорност. Такъв вид Сметна палата ни трябва.

Дори за самата власт е добре да има коригиращ механизъм – когато греши, това да бъде открито и лицата да понесат своята отговорност, тези политики да бъдат променени. Такава трябва да бъде Сметната палата.

В последните месеци възникнаха въпроси, защото и двамата кандидати казахте, че искате законност, спазване на всички правила и процедури и аз бих Ви препоръчал, първо, да продължите тази работа от последните двама председатели, но също така да направите няколко много важни проверки вътре, в институцията. Едната включва тези 16 одита, за които има медийна информация, че са прекратени при съмнителни обстоятелства. Значи, не е добре Сметната палата да има 16 одита, в които е вложила ресурси, работено е по тях и изведнъж се прекратяват. Трябва да се изясни какви са причините. Това законно ли е направено, не е ли законно направено? Какви са причините за цели 16 одита да бъдат прекратени. Има такава медийна информация, но въпросът е да се провери дали са спазени необходимите процедури.

И още един въпрос.

Госпожа Стоименова спомена за един от одитите, който е важен. Аз ще Ви спомена за друг одит, който закъснява и ми изглежда много значим, а това е одит на Фонда за гарантиране на влоговете, с които работи Сметната палата от доста време, по медийна, публична информация и не са ми ясни причините, защото този одит не приключва. Така че това са важните неща, които трябва да се спазват като процедури, за да продължат добрите стандарти, които ги имаше в миналото.

Смятате ли, че ще успеете? Това е въпросът ми към двамата.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Извинявайте, първо, колегите ще поставят своите въпроси и след това Вие ще имате възможност в рамките на 10 минути да отговорите. Заповядайте, господин Ганев.

ГЕОРГИ ГАНЕВ: Благодаря, госпожо Председател.

Първо, искам да поздравя двамата кандидати, като за втори път в рамките на седмица имаме доста добри кандидати в нашата комисия, с които разговаряме.

Аз имам един въпрос, който е към двамата, и един към госпожа Стоименова.

Въпросът, който е и към двамата, е: дали имате като визия някакво реструктуриране в Сметната палата и ако имате, в каква посока го виждате? И двамата казахте колко е важна работата с екипа и хората, които Вие ще управлявате.

Госпожо Стоименова, Вие споменахте, че искате да върнете доброто име, нали, а това предполага, че може би е леко накърнено. Какво по-точно имате предвид и как точно смятате да действате, за да го върнете? Благодаря.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Следващият колега, който желае думата, е професор Гечев.

Заповядайте.

РУМЕН ГЕЧЕВ: Да, слушахме с внимание. Присъединяваме се, че от биографията, която чухме, и от хората, които познаваме, имаме двама кандидати със солидна професионална подготовка. Искам да направя задаването на въпроса ми с малък коментар, който е свързан с това, което искам да чуя и от двамата кандидати.

Тук беше казано, първо, за независимостта на Сметната палата. Тя по закон трябва да бъде такава, само че историята с участието на повечето от нас – два пъти се взимаха решения за предсрочно прекратяване, така да се каже, преизбиране на ръководството на Сметната палата от различни управляващи за последните 10 години, което беше...

Не е редно това да се случва отново, а то не зависи толкова от новоизбраното ръководство индиректно, но зависи от партиите, които ще изберат ръководството.

Наистина в Европа това се посрещна така не много добре, че българският парламент за няколко години – казвам го за колегите, които може би не знаят, прекратихме мандатите на ръководството на Сметната палата и се избират нови управители, които се харесват и които в момента управляват. Това внася пълна дезорганизация и затова трябва да бъде на практика независима, а не само на думи.

Второ, напълно независима институция никъде по света няма – нито прокуратура, нито съдии, тъй като те се избират от определени органи, но тук препоръката ни ще бъде и се присъединявам към колегите. Значи, ясно е, че управляващите ще имат гласуване по определен начин, винаги е било така и няма да има изключение.

Препоръката ще бъде към екипа на този, който е избран, защото мисля, че ще го споделите това двамата кандидати, но няма да е нормално Сметната палата и ръководният екип, целият, да бъде само от управляващо мнозинство в момента.

Нямам предвид участие на опозицията, но в крайна сметка Сметната палата е контролен орган и ако цялото ѝ ръководство представлява само управляващите, които и да са те, то това не е добре.

Затова препоръката ще бъде към този, който бъде избран за ръководител на Палатата, да помисли много внимателно за екипа, защото трябва да има и друг поглед. Колегите всички чухме от медиите, от анализите и от Парламента, че както и в Съдебната система тук имаме одиторни проверки, които са на трупчета. Значи, това е очевидно наш проблем.

Госпожо временен Председател на Комисията, ние трябва да видим заедно с новото ръководство на Сметната палата, но тук трябва да има някакъв контрол. Значи, според мен няма как Сметната палата ръководството да взема решения кое ще качи на трупчета и кое ще го движи.

Трябва да има една екселска таблица – какво се започва, какви са сроковете, какви са резултатите, а ако се удължава срокът, защо се удължава и това трябва да го направим тука в бюджетната комисия. Трябва периодично да се вижда как вървят тези одити, не е нужно да е всеки месец, но поне два пъти в годината да виждаме какво става. По този начин ще помогнем на ръководствата, защото, да не са лъжем, на всяка институция винаги има натиск върху регулаторните органи от управляващите, без изключение.

Затова е в интерес на ръководството на Сметната палата то да бъде защитено, така да се каже, от прекомерен натиск, защото натиск винаги ще има. Става дума, колеги,

за едни около 70 милиарда, които са харчат годишно от бюджета и те трябва да се контролират. Сумата е достатъчно привлекателна, за да поставя определение колеги на различни нива в колебанията им, да ги наречем, което не е добре.

Второ, за Консултативния съвет задължително това е практика в повечето съдебни палати. Навремето, знаете кога беше Сметната палата създадена – когато започнахме да подготвяме Сметната палата, я правихме заедно с Франция и оттам дойдоха екипи, а господин Николов беше мисля първият председател и още тогава се говореше за колективното начало.

В тая връзка вторият ми въпрос е и към двамата кандидати за това колективно начало. Мисля, че и колегите ще го подкрепят и искаме да знаем – как Вие ще формирате Консултативния съвет? Аз съм сигурен, че едва ли имате намерение да си подберете целия съвет според единомислие. Какъв принцип, колко души, как го виждате този Консултативен съвет? Това е много добра практика и тя трябва да бъде подкрепена. Сега, да не засягам каква е причината на този консултативен съвет да му се даже „дovиждане“, но да не влизаме в тия подробности, но определено според нас е позитивно да има такъв Консултативен съвет. Опитът с парламента не е добър, тъй като един не знам дали беше председател, от Софийския университет – професор Герджиков, не са изказва много ласкаво, че не са го слушали и са правили глупости в парламента, та ако има такъв Консултативен съвет, той наистина трябва да бъде ефективен, а не само на думи.

Как ще се гарантира независимостта, как ще си формирате екипа за вземането на решение и как ще контролираме Сметната палата взаимно, така че да Ви защитим от вдигането на трупчета – това, за което става дума, на проверки?

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Благодаря, професор Гечев.

Заповядайте, господин Чобанов.

ПЕТЪР ЧОБАНОВ: Благодаря Ви, госпожо Председател.

Аз също съм впечатлен от биографиите и на двамата кандидати и мисля, че са достойни кандидати за позицията, но ми се стори, че долавям известна разлика в концепциите по отношение на взаимодействието, да го кажем, и водещата донякъде роля било то на международните одиторски стандарти и на националните.

Какво мислите по този въпрос, защото госпожа Стоименова скоро каза, че международните одиторски стандарти са достатъчни? Дали това е така, дали са достатъчни или ни трябва и специфични национални, и кое да преобладава според Вас като волестандарти и в какви случаи? Благодаря.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Благодаря, господин Чобанов

Има ли други въпроси колеги?

Заповядайте, госпожо Ангова.

ВЕНЕЦИЯ НЕЦОВА-АНГОВА: Благодаря, уважаема госпожо Председател, уважаеми колеги, уважаеми кандидати!

Моят въпрос е продължение на констатацията и въпроса на професор Гечев, като е свързан със Закона за Сметната палата и по-конкретно с чл. 48, ал. 1, т. 1.

В рамките на този член се казва, че Сметната палата разглежда Проекта на доклад заедно със заключенията и становищата и приема с решение окончателен Одитен доклад, въз основа на цялостна оценка на доказателствата, като може да приеме или да отхвърли напълно или частично заключенията от самия експертен екип и от одитния състав, като с направените предложения за изменения може да приема да измени, да отмени изцяло или частично констатации, изводи, оценки и препоръки в одитния доклад.

Моите въпроси всъщност са към двамата кандидати и са два броя.

Първият ми въпрос е: според Вас необходимо ли е да има прозрачност не само за изпълнените проверки, както предлага професор Гечев, а и на възложените такива, за да може да се проследява дали не се използва Сметната палата като политическа бухалка?

И вторият ми въпрос е: какво е Вашето отношение към това ръководството да отхвърля констатации, препоръки и изводи на експертния състав? Благодаря Ви.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Благодаря, уважаема госпожо Ангова. Господин Тошко Йорданов, заповядайте.

ТОШКО ЙОРДАНОВ: Благодаря, госпожо Председател, въпросът ми е към двамата. Преди година мисля, че беше, когато Сметната плата изпадна в доста глупаво положение. Ще Ви припомня накратко. Оказа се, че една крипто, квази банка NEXO и нейни служители са дарили на ПП – ДБ или само на едната партия, вече забравих, огромни суми, като служителите на NEXO в един единствен месец са получили увеличение на заплатата толкова, колкото да дарят. Тоест ако са получавали по 5000 лв. и в един месец получават 10 000 лв., да могат да дадат 5 000 лв., което е очевадна врътка.

Въпросът ми е: Сметната палата оттук нататък под Вашето ръководство, който и да стане, макар че е ясно кой ще стане, как смятате да реагирате в подобни ситуации, които, как да кажа, не е невъзможно да се случат предвид начина на финансиране на част политическите партии?

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Благодаря, уважаеми господин Йорданов.

Колеги, имате ли други въпроси?

Заповядайте, господин Сабрутев.

ВЕНКО САБРУТЕВ: Благодаря, госпожо Председател.

Първо, да поздравя двамата кандидати за доброто представяне. Преди да задам Вашия въпрос, искам да направя кратка реплика към господин Йорданов, който излезе. Това ще бъде клевета. (Реплика от народния представител Цончо Ганев.) Би могло да се заведе дело за клевета, дори Законът забранява компании да даряват пари на партии. И ще подхвана неговата тема за предизборните кампании и ще Ви задам един въпрос, който е към двамата кандидата: запознати ли сте с обхвата на одитите на предизборните кампании? Кои са предизвикателствата пред одиторите и одитираните, и какво Вие бихте направили, за да подобрите тези одити, с което всъщност спекулации като тази, която господин Йорданов току-що направи, да не могат да бъдат пускани в публичното пространство? Благодаря.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: И аз Ви благодаря, господин Сабрутев.

Други въпроси, колеги, имаме ли? Не виждам.

Тогава преминаваме към отговорите.

Първи ще отговаря господин Главчев.

Заповядайте.

ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ: Благодаря Ви, уважаеми заместник-председатели на Комисията и уважаеми членове на Комисията по бюджет и финанси.

Ако пропусна нещо, няма да е съзнателно, моля Ви да кажете: защо не отговори на въпроса. Нямам намерение да не отговарям на нито един въпрос или подвъпрос.

Започваме с въпросите на господин Мартин Димитров за 16 прекратени одита и дали ще се интересуваме от тяхното бъдеще, хайде така да го кажем. Мога ли така да го формулирам? Разбира се, че ще се поинтересуваме, как не.

Интересно е обаче какви са причините. Прекратени ли са, задържани ли са. Аз честно да Ви кажа не знам точно какво се е случило. Факт е, че ги няма обаче. Даже си спомням едни одити, които бяха възложени от Народното събрание и някъде около 2-3 легислатури на Народното събрание нямаше никакъв отговор по тези одити. Вярно е, че бяха кратки по мандат тези народни събрания, но все можеше да се внесе един одитен доклад и да се разбере какво се е случило. Но някои от тях и досега ги няма, да. Прав сте. Задължително трябва да се разберат какви са причините и да бъде информирано обществото какво точно се е случило.

Господин Ганев. Преструктуриране. Аз казах, преструктуриране... Първо, на мнение съм, че Сметната работа е работила добре. Има известни проблеми, но в сравнение с други институции, то това всъщност не е успокоение, че другите институции не работят и затова Сметната палата работи добре, но нямам това предвид. Мисля си, че Сметната палата си работеше добре и има добра репутация в обществото. Някои пропуски трябва да се изяснят, както казахме, но те не се дължат дори и на одиторите и съм сигурен, че тези одитори, които работят там, са си на добро професионално

равнище, което пък не означава, че не трябва да се стремим към повишаване на качеството на тяхната работа, което пък да го обвържем и със заплащането. Защото само да искаме повишение на заплащането, знаете, че заплащането трябва да отговаря на качеството на работа на този, който получава възнагражденията. Това е мой принцип.

Хора, които са работили добре и са добри експерти, естествено, че трябва да бъдат стимулирани. Сигурно има и някои, които не работят толкова добре, но то навсякъде е така. Та, ако решите да ми гласувате доверие, аз ще се стремя точно към това, както съм се стремял винаги – тези, които работят, да бъдат стимулирани, тези, които не работят, да не бъдат.

Преди време ме попитахте какво ще стане с някои, които са освободени от Сметната палата и аз мисля, че Ви отговорих: ако са добри специалисти, естествено, ще положи усилия да се върнат, тъй като нямаме толкова добри специалисти в който и да е сектор. Дано да идват повече и по-добри специалисти, където и да било. Трябва наистина да се отнасяме с уважение към хората, които работят. Това уважение дори се показва и с възнагражденията.

Професор Гечев. Много широка тема обхвана. Да започна от там с независимостта, макар че Вие, професор Гечев, казахте, че абсолютно независимо хора не би трябвало да има, защото знаем за някои, които казваха: над мен само небе или Господ, и какво се случи. В началото на експозето си казах, че не трябва да се нарушава по никакъв начин принципната независимост на СП що се отнася до дейност и функции, но то е заложено в основната задача, че трябва да информира Народното събрание. Ръка за ръка вървят. Не бих казал това, че СП се отчита, както е записано в Закона, аз го разбирам да работи заедно, и то с всички в Народното събрание, защото другото би означавало политическо пристрастие, от което опазил ме Господ, бягам като дявол от тамян, извинявам се за израза. И съм го правил през години, не само сега, но сега е вече 100% задължително. Ако има някои политически пристрастия, заемайки този пост, според мен няма място в ръководството на СП. Заявявам го най-открито. Но смените, ако си спомняте, Вие си спомняте всъщност, първата смяна – 2010 г. направихме новия Закон, помнете кога беше, нали, 2013-2014 г., с мотива, че това не е колегиален тип СП и вместо трима, Вие кажете дали трима души е индивидуалност или колегия. Трима души дали не са колегия според Вас? Колегия са! Но мотивът беше да бъде сменен тогава Законът. 2013-2014 г. знаете кой управляваше, но не искам да се впускам отново в политическите дебери. Но фактът беше, че заради това, че не е достатъчно колегиален органът, се смени с орган, който да има 9 члена на СП. Е, според Вас, това е риторичен въпрос, разбира се, дали се повишава качеството на работа и как се съотнася отговорността на 9 човека към решенията и съотносимостта трима човека, ако взимат решения. Мисля, че персоналната отговорност е много по-голяма при по-малък брой членове, ръководители на СП. Освен това, двамата членове на професионалните организации според мен също едва ли биха нарушили професионалното си достойнство, за да гласуват нещо, което не е в ред, в смисъл в съответствие с международни, национални стандарти и закон.

Тук си позволявам да Ви припомня, че решенията на СП се взимат с четири гласа. Тоест и двамата, ако приемем, че председател и заместник-председателите нещо са се наговорили, в което аз се съмнявам, не съм го виждал през годините, но всичко е възможно, това означава, че за да се приеме нещо, което е нередно и в нарушение на закона, някой да бъде подложен на натиск, това трябва, най-малко или поне четирима души да бъдат подложени на натиск. Вярно е, че всички се избират в пленарната зала от народните представители, но все пак кандидатите на ИДЕС и на Института на вътрешните одитори са предложения от тях. Трупчета задължително просто трябва да няма. Не знам да е имало, освен забавянето на въпросните доклади, което не е по вина на одитните екипи. Предстои да разберем, аз или колегата, чия е вината да се забави. Дали има вина всъщност, може всичко да е законно. Аз не съм запознат, признавам си, какви са подробностите. За да мога да дам някаква оценка, трябва да съм запознат с подробностите по това, което се е случило. Така че се въздържам от

какъвто и да е коментар.

Консултативният съвет. Идеята ми за този консултативен съвет, както казах в началото, е да се привлекат хора, които са професионалисти. Извинявам се за израза.... (Реплика от народния представител Цончо Ганев.)

Ако е същото, което се мисля, недейте, по-добре да не говорим на тази тема. Не, не, няма. Ако допринасят за работата и за повишаването на качеството, е добре. Но в Консултативния съвет, ако има политически лица, те трябва да са от всички политически партии, пак Ви казвам, или предложение на всички политически партии, за да няма никакви съмнения за политически пристрастия. Така че семейства могат много да се намерят, не е само едно. Това е шега, разбира се.

Господин Чобанов ме попита за международните стандарти... как се отнасят национални към международни стандарти. Това ли е? В основната на рамка на ИНТОСАЙ е посочено, че в никакъв случай, че това, че са препоръчителни международните стандарти на върховните одитни институции на ИНТОСАЙ, не означава, че се намесват в националното законодателство, така че това е въпрос на национално законодателство, но се насърчава използването на такива международни стандарти на върховните одитни институции, и то с цел повишаване на качеството. И ако те се използват, трябва да бъде оповестено когато се изразява одиторското мнение. Ако не се използват, пък ще се напише дали национални стандарти се използват. Така че това е регулирано, и то от международните стандарти. Няма намеса в националното законодателство и в използването на национални стандарти. Госпожа Ангова ме попита за чл. 48, ал. 1, т. 1 – дали ръководството е добре да се намесва в изменянето на Проекта за одитен доклад и да се отменят решения, които са в описани от одитния екип. Пак ще отговоря същото: за да се случи това, трябва минимум 4 гласа от членовете на СП. Ако се, съмнявам се, че ще се събират такива, ако се отменят верни констатации, в крайна сметка това ще бъде много голям конфликт със съвестта и с професионалната чест според мен дори на хората, които са в ръководството на СП, и двамата членове на СП. Досега не съм чувал за нещо подобно.

Впрочем, аз не съм го чул и от тези, които са били в различните състави на СП, ръководство, да кажат, че някой им се е обаждал. Докато сме работили по връзката парламент – Сметна палата, аз гарантирам, че никога, наистина никога не съм се намесвал в работата на СП, а примерно длъжностите, които съм изпълнявал, съм имал тази възможност, но това е извън начина ми на мислене.

Не съм чул някой да се оплаче, че му е въздействало от когото и да било от Народното събрание, без значение от политическите партии, дори и в последните неразбории, ще ги нарека, с, който се случва в СП. Не съм чул някои от членовете и участниците в последните събития да е казал, че някой политик или от политическа партия му се е обаждал да му влияе.

Господин Тошко Йорданов ме пита за случая НЕКСО. Аз го познавам случая и като Вас – от медиите. От това, което познавам обаче, трябва да Ви кажа, първо, че няма законово нарушение, това е категорично. Абсолютно съм категоричен, казвам това, което знам като информация. Може за заобикаляне на закон да говорим, което би трябвало да светне една лампа на одиторския екип, ако той прилага принципа на професионалния скептицизъм, да реагира. Даже трябва да Ви кажа, че ако е било реагирано навреме, защото това е позволено от Закона за политическите партии, абсолютно – позволено е и от Изборния кодекс, позволено е от Закона за Сметната палата, такава реакция тогава би предпазила разговора, който водим сега. Щеше всичко да бъде изяснено и нямаше в медиите да се говори по този скандал. Тоест това трябваше да бъде добре и за, как да кажа, политическата сила, върху която има някакво съмнение, че нещо се е извършило, но там няма законово нарушение, сто процента. Няма как да има законово нарушение при това, което е описано като фигура. Извинявам се за израза, сега, че някой си мисли, че е станала някаква далавера, ама то пак е въпрос на доказване това. Ако беше изяснено обаче, това ми е основната теза на мен, ако беше изяснено това навреме, защото това е забелязано, когато са подали

отчети политическите партии, или който и да е подал отчета, ако беше видяно това навреме и беше анализирано, щеше да се изчисти този въпрос още тогава и въобще нямаше да има теза сега по този въпрос. Това е категоричното ми мнение. Така или иначе лошото чувство остава. (Шум и реплики.)

Е, да де, ама те не са фирми, физически лица дават пари. Мисля, че трябва да се реагира в момента, защото Законът позволява да се реагира. Има разписано, че СП има право да провери физически, юридически лица. Записано е в закон! И никой няма право да му отказва информация. Така че тук това, че не се е осъществила връзка с НАП, ами да беше се осъществила връзка с НАП още тогава и щеше да бъде изяснен случаят, който според мен май вече е изяснен. Просто щеше да спести конфузия и тук да я нямаме тази дъвка в момента дори.

Господин Сабрутев ме попита за предизборна кампания. Аз съм съгласен, има всички възможности да се проследяват предизборни кампании, ама кажете ми кога започва предизборна кампания. Нали знаете, че по Изборния кодекс предизборната кампания е един месец преди датата на изборите, а всичко това друго не е предизборна кампания на практика. Иначе няма никакъв проблем. Излизали са отчетите, проверявани са отчетите според мен, дотолкова, доколкото сме чули. Те не са много сложни, те са като стандарт, шаблон. И като се види шаблона дали всичко се засича... Чисто счетоводна работа. Ако има нещо да излиза, тогава се предприемат някакви действия, но аз специално по тези отчети по предизборните кампании да Ви кажа, има наистина, но те веднага излизат тези несъответствия. Благодаря Ви.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Господин Сабрутев иска доуточняващ въпрос.

ВЕНКО САБРУТЕВ: Благодаря много.

Говорейки за предизборна кампания, не всичко е финансови отчети. Първото нещо, което аз, ако съм шеф на СП, и ако бях на Ваше място и щях да говоря, щях да проверя предизборните списъци. Вие казвате, че може да проверявате физически и юридически лица. Може ли един човек, който е починал, да продължава да бъде в предизборен списък. Ето това е смисълът на въпроса. Ясно е, че финансовата част се гледа и всъщност това към момента е лицето на предизборните кампании в нашето общество.

Всъщност друг е проблемът на предизборните кампании, затова ясно зададох въпроса дали сте запознат с проблематиката. (Шум и реплики.)

Нека перефразирам въпроса – отново към двамата кандидати: ако Вие станете ръководители на тази служба, бихте ли направили одит на предизборните списъци. Благодаря.

ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ: Аз специално бих направил одит на всичко, на което ми позволява Законът. Според мен предизборните списъци са повече работа на ГРАО и на ЦИК. Така че СП... Всичко, което е законно, Ви уверявам, че бих направил, макар че за различната одитна дейност отговарят заместник-председателите на СП. Но имате уверението ми, ако ми гласувате доверие, че всичко, което е позволено от Закона, няма да бъде спестявано. Нищо повече обаче!

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Уважаеми господин Главчев, с това изчерпахме въпросите от колегите народни представители към Вас. Благодаря Ви за изключително изчерпателните отговори.

Госпожо Стоименова – заповядайте да отговорите на въпросите, поставени от народните представители.

НИНА СТОИМЕНОВА: Благодаря Ви, госпожо Председателстващ Комисията по бюджет и финанси.

По отношение на въпроса на господин Димитров. Казахте, че последните двама председатели са работили добре със своите екипи. Аз съм на същото мнение. Така или иначе пряко и косвено съм работила с екипите на СП, не мога да кажа, че не са добре подготвени, не мога да кажа, че нещо бих могла генерално да донеса към този момент. Тоест при всички случаи ще се направи, ако изберете мен, в рамките на следващата година анализ на състоянието на цялостната структура, като отдолунагоре, пак казвам, използвам този подход, защото той е новият подход на

Европейската комисия. В разни други приоритети този подход ще даде възможност да се види къде евентуално би могло да се направи промяна в тази структура, но това не биха били кардинални промени от мен.

Аз не обичам кардиналните промени, защото съм се нагледала в последните периоди от 2007 г. досега на такива кардинални на ключови, възлови дирекции, в които в крайна сметка разместват пластове и година след това водят до негативи и невъзможност отново на съответните структури да тръгнат в правилния и нормалния ход. Така че генерални такива промени – господин Гечев, и на Вас отговарям, нямам такава визия към момента за генерално реструктуриране на администрацията в одитната институция.

Другото, което е, прегледах съответно органиграмата на СП. За мен към момента с един председател и двама заместник-председатели и двамата представители на двата института, тази структура е работеща. Също така и шестте дирекции, които са в специализираната част, прегледах и тяхната обща характеристика като такава, както и общата администрация, която е на пряко подчинение на председателя мисля, че и към настоящия момент. И поне в рамките на една година, докато се запозная, ако бъде избрана, с дейността, не бих правила генерални крачки.

По отношение, господин Димитров, на въпроса Ви за одитите на трупчета, аз съм одитор, експерт, специалист. Не обичам неща на трупчета. Всичко трябва да бъде извадено на масата. Ако бъде аз, няма да пожая каквото и да е и никой не ми бе спрял да излезе истината. Няма такава сила. В противен случай, ако се опита някой да ми окаже какъвто и да е натиск, си подавам оставката. Защото в крайна сметка е важно обществото да бъде информирано какво се случва, защо се случва, който ги е сложил на трупчета и дали наистина е имало основание да се съмняваме, защото може наистина резултатите в крайна сметка да не са такива, каквито са представят на обществото. Важно е обществото да бъде информирано коректно, точно, прозрачно, ясно, чисто и независимо съответно от възложителите на одита.

По отношение на господин Ганев. На втория Ви въпрос, който беше към мен за доброто име на нашата СП. Да, прав сте за това, че в последните месеци тук доброто име на нашите одитори и на нашия одитен орган леко е разклатено и пред европейските ни партньори. Затова призовавам в най-кратък срок, независимо че казвате, господин Йорданов, че няма да съм аз, призовавам Вас по най-адекватен начин да се вземе решение да има стабилно ръководство, защото в крайна сметка това би успокоило и нашите международни партньори – Европейска сметна палата, и на всички останали одитни институции, с които Сметната палата има, както на европейско, така и на международно ниво контакти.

По отношение, господин Радев, на Консултативния съвет в този момент не бих могла да кажа дали подкрепям или не тази идея, защото ако бъдат отново партийно назначени от всяка парти едни хора, които да бъдат на държавна хранилка не съм съгласна. Ако обаче това са професионалисти, които са доказани професионалисти, експерти наистина ще работят по отношение на експертизата, по отношение подобряването качеството върху одитните доклади, качеството върху ненамеса за одитните становища тогава, да, професионалисти, независими и със съответната експертиза.

По отношение на господин Чобанов може би неправилно съм се изразила съгласно Закона за Сметната палата, да, прилагат се международните одиторски стандарти, но това не отменя, както каза и колегата, възможността за националните специфични одитни практики да се прилагат и националните стандарти. Няма противоречие.

Напротив, насърчава се там, където международните одитни стандарти не могат да покрият националните приоритети да бъдат използвани и националните стандарти.

По отношение, госпожо Ангелова, на Вашия въпрос дали е необходимо да има прозрачност и на възложените одити. Да, съгласна съм с Вас. Прозрачност трябва да има на всички нива и както казвате, господин Гечев, да има екселска таблица – кое започва, как свършва, защо е сложено на трупчета, ако бъде слагано, какви са основанията да бъде прекратен даден одит и какви са основанията да бъде

продължен. Да, съгласна съм с даденото от Вас предложение и бих работила в тази посока.

По отношение на Вашето запитване за отхвърлянето на констатации. Това е моят основен проблем, заради който 20 години съм главен експерт. Отхвърлянето на констатациите на експертите е изключително опасно, защото в крайна сметка ръководството не е на терен. На терен са експертите. На терен са одиторите. Те са тези, които в крайна сметка са видели реалността отдолу, от зрънцето, от зародиша и представят нещата съгласно своята компетенция и подготовка. Това обаче не изключва да има ситуация, за която ръководството също да е право и съответно да бъдат отменени констатации, които са без почва, без основание и за което няма достатъчно доказателства.

Господин Йорданов, благодаря Ви още веднъж.

Аз съм винаги за истината – истината на първо място. По отношение на анекса не мога да коментирам нищо. Това, което е извън публичното пространство, защото информацията ми е от медиите, но пак казвам, ако е необходимо да се направи проверка аз съм готова и за това.

Господин Сабрутев, по отношение на предизборните кампании достатъчно изяснихме нещата с господин Главчев.

По отношение на това дали, да, финансовите показатели се проверяват лесно, ще проверим, само да Ви кажа, че проверих и на страницата на Сметната палата. Има информация, че са проверени всички политически партии към настоящия момент, във връзка с последните избори. Така че дали ще се проверяват списъците за починалите. Прав е и господин Главчев те се проверяват от ГРАО и съответно ако това пък е тема, която обществото, гражданите желаят и поставят и чрез Народното събрание, няма проблем да се организира и такъв одит, само че си представете колко одитори ще бъдат организирани за едно такова преброяване и съответно тук идва отново въпросът, че ние ще трябва да търсим и съответните нови софтуери. (Шум и реплики.) Моля? Добре.

Ще трябва да се търсят и съответно и да се въведат нова методология, ако не е правена проверка досега, съответно да се направят и съответните одиторски софтуери, защото това нещо иначе би отнело страшно много време.

Нещо, ако съм пропуснала?

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Благодаря Ви, уважаема госпожо Стоименова. Бяхте изключително изчерпателна в отговорите си. С това приключи и този етап от процедурата и пристъпваме към въпросите, постъпили по реда на чл. 90, ал. 3 от ПОДНС, а именно: това са въпроси от професионални организации, журналисти. Те също са качени на тематичния сайт на Народното събрание, предполагам, че всички сте ги видели.

Постъпили са въпроси от Сдружението на одиторите в публичния сектор към двата кандидата. На една голяма част от въпросите Вие отговорихте в рамките и на Вашата концепция, и в рамките на въпросите, поставени от колегите народни представители. Така че аз в резюме ще си позволя да изчета може би два от въпросите, на които е хубаво да бъде чуто и Вашето мнение и да бъде даден Вашият отговор.

Единият от въпросите е: какво е мнението Ви по въпроса за отпадане на административно-наказателните разпоредби в Закона за Сметната палата и смятате ли, че това са присъщи за институцията дейности?

И другият въпрос е: каква е оценката Ви за взаимодействието между Сметната палата и вътрешните одитори в публичния сектор.

Господин Главчев, Вие първи ще отговаряте.

Заповядайте.

ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ: Нямам специален отговор каква е административнонаказателната отговорност. Какъв беше въпросът, извинявайте.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Какво е мнението Ви по въпроса за отпадане на административно-наказателната разпоредба в Закона за Сметната палата и смятате ли, че това са неприсъщи за институцията дейности? Това са разпоредби в Закона за

Сметната палата, вероятно знаете преди няколко години и одиторите от Сметната палата съставят актове за установяване на административни нарушения.

ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ: Ясно, да. Разбрах. За одиторите не са присъщи, но в Сметната палата има правна дирекция и идеята е дисциплинираща на всичките тези административно-наказателни действия, така че не съм чул отнякъде да има проблем. Аз не знам и колко често са се възползвали от тази възможност в Сметната палата. Мисля си, че ако нещо не е било направено като хората е щяло да има обжалване, защото това е по реда на ЗАМ и ако някой не е бил съгласен с така съставения му акт и съответно издадено наказателно постановление той е щял да обжалва. Честно казано нямам отношение към това.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: И вторият въпрос, господин Главчев, за взаимодействието между одиторите от Сметната палата и вътрешните одитори в публичния сектор.

ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ: Какво взаимодействие? Значи факта, че имат един представител като член в Сметната палата достатъчно говори добре за взаимодействието между тези две организации. Въпросът е обаче, че трябва да се внимава да не се прескочи границата, тъй като едното е вътрешен одит, другото е външен одит. Външният одит е изключително характерен със своята независимост за разлика от вътрешния одит, който си е одит в помощ на публичното предприятие или някоя административна единица. Така че взаимодействие с всички е добре да има, но тук специално трябва да е по-внимателно. Между другото и с ИДЕС би трябвало пък да бъде внимателно, тъй като пък ИДЕС абсолютно става въпрос за независим външен одит, малко работа имат по публични средства, малко, малко на общини под 10 милиона имат работа, така че има и там взаимодействие, както се вижда. И с двете организации смятам, че по-голямо признание за взаимодействие от това да имат и едната и другата организация, представител в Сметната палата трудно мога да се сетя за по-добро.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Благодаря Ви, уважаеми господин Главчев. Заповядайте, госпожо Стоименова.

НИНА СТОИМЕНОВА: Благодаря Ви, госпожо Петкова.

По отношение на първия въпрос за отпадане на административно-наказателните разпоредби от Закона за Сметната палата и аз като колега Главчев не виждам към настоящия момент да има такъв проблем. Не съм и чула някой от одиторите някъде въобще да е коментирано, че това е пречка или е проблем за самите тях. Плюс това и нашата Сметна палата е организирана от така наречения смесен тип, защото два са типове в международни отношения. Едните са чисто аналитични. Едните са със съдебни, а другите са несъдебни практики, като нашата Сметна палата е от третия тип – със смесен, и това, че има такъв административно-наказателни разпоредби в Закона за мен към настоящия момент не представлява никаква трудност, нито пък някакъв проблем.

По отношение на взаимодействието на Сметната палата с вътрешните одитори в публичния сектор аз съм в публичния сектор вече 31 години. Досега съм работила изцяло по отношение на контрола одита, счетоводството, Сметната палата винаги е била върховният орган. Колегите от Сметната палата са били такива. Работила съм и с вътрешните одитори и сега продължавам. Досега наистина не съм чула в рамките на толкова години да има някакви проблеми във взаимоотношенията. По-скоро би било добре да имаме недобри практики при установяване на нарушения по отношение на корупцията – двойно финансиране, конфликт на интереси, и всички останали лоши практики.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Господин Главчев.

ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ: Само ако позволите, госпожо Председател, да допълня нещо по първия въпрос с административно наказващите функции, ами те са записани в Закона, така че въпросът е по-скоро към народните представители.

ПРЕДС. ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА: Добър отговор, господин Главчев.

Аз много благодаря и на уважаемата госпожа Стоименова, на уважаемия господин Главчев за изключителното професионалното представяне, изключително добре

поднесената информация. Наистина демонстрирахте много сериозни познания в областта на одита.

Аз благодаря от свое име и от името на моите колеги.

С това процедурата по изслушване приключи.

Комисията по бюджет и финанси ще изготви доклад и той ще бъде оповестен.

Благодаря Ви.

Пожелавам успех и на двама Ви. Благодаря Ви.